31 Μαρτίου 1821

Ο Αθανάσιος Διάκος στη Λιβαδειά

Ο Αθανάσιος Γραμματικός γεννήθηκε στην Παρνασσίδα, το 1791. Στα 17 του, έγινε καλόγερος, διάκος αργότερα και κλέφτης στα βουνά αφού πρώτα σκότωσε έναν Τούρκο δερβέναγα. Φορούσε το καριοφίλι και τα βόλια πάνω από τα ράσα κι έμεινε, γι' αυτό στην ιστορία με το όνομα Αθανάσιος Διάκος. Έγινε πρωτοπαλίκαρο του αρματολού Γούλα Σκαλτσά και, στα 23 του, μπήκε στη σωματοφυλακή του Αλή πασά. Στα 1818, μυήθηκε στη Φιλική Εταιρία, ακολούθησε τον Οδυσσέα Αντρούτσο στη Ρούμελη και, από το 1820, πήρε το αρματολίκι της Λιβαδειάς.

Στις αρχές του 1821, οι συσκέψεις των φιλικών γίνονταν σχεδόν απροκάλυπτα. Ο διοικητής της Λιβαδειάς, Καρά Ισμαήλ αγάς, κάτι υποψιάστηκε και ζήτησε άδεια από τον Δράμαλη να σφάξει «προληπτικά» τους πρόκριτους. Οι Έλληνες το έμαθαν και δωροδόκησαν μερικούς ευυπόληπτους Τούρκους, ώστε να μάθει ο Δράμαλης ότι ο αγάς ήταν μεγάλος ψεύτης. Έτσι, ο Ισμαήλ αντικαταστάθηκε από τον Χασάν αγά που πήρε εντολή να συνεργαστεί με τους πρόκριτους «για το καλό του τόπου». Η οργάνωση της επανάστασης συνεχίστηκε απρόσκοπτα.

Στις 26 Μαρτίου, ο απεσταλμένος του Αθανάσιου Διάκου στα Σάλωνα γύρισε στη Λιβαδειά, έχοντας σκοτώσει στο δρόμο τον Τούρκο ταχυδρόμο κι έναν Αλβανό, που έφερναν στον Χασάν το μήνυμα ότι τα Σάλωνα επαναστάτησαν. Όμως, τα νέα έφτασαν στ' αφτιά του Χασάν που ζήτησε εξηγήσεις. Ο Διάκος τον διαβεβαίωσε πως τίποτα δε γινόταν στα Σάλωνα, ενώ η αλήθεια ήταν ότι ο Οδυσσέας Ανδρούτσος βγήκε στο Μοριά με 10.000 οπλισμένους κι απειλούσε να έρθει στη Λιβαδειά. Ο Χασάν τρόμαξε και ζήτησε από τον Διάκο να στρατολογήσει υπερασπιστές της πόλης. Δεν είχε μάθει τι έγινε στην Καλαμάτα (*βλ.17.3.1821*).

Με την άδεια των Τούρκων, ως τις 28 Μαρτίου, ο Διάκος μάζεψε 5.000 άντρες και στρατοπέδευσε απέναντι από το κάστρο της πόλης. Στις 29, άρχισε την επίθεση. Στις 30, συμφώνησε με τους Αλβανούς να φύγουν από τη μέση. Μεσάνυχτα, 30 προς 31 Μαρτίου 1821, οι Έλληνες ξεκίνησαν γενική έφοδο. Ως τα ξημερώματα, είχαν πάρει το πρώτο τείχος του κάστρου. Το πρωί, ο Χασάν αγάς παραδόθηκε. Την επομένη, 1 Απριλίου, έγινε πανηγυρική δοξολογία. Τρεις επίσκοποι ευλόγησαν τη σημαία του Διάκου που είχε μπροστά του ακόμη 22 ημέρες ζωή (*βλ. 23.4.1821*).

1833: Οι Τούρκοι παραδίδουν οριστικά την Ακρόπολη της Αθήνας.

1854: ΗΠΑ και Ιαπωνία υπογράφουν τη συνθήκη της Κανάγουα, με την οποία τα λιμάνια της Σιμόδα και του Χάκοντειτ ανοίγουν στους Αμερικανούς εμπόρους.

1856: Υπογράφεται η συνθήκη των Παρισίων, με την οποία μπαίνει τέλος στον Κριμαϊκό πόλεμο.

1946: Διεξάγονται στην Ελλάδα οι γενικές εκλογές από τις οποίες απέχει το ΚΚΕ. Το Λαϊκό κόμμα κέρδισε 205 έδρες, ενώ η χώρα μπήκε στην τροχιά του εμφυλίου πολέμου.

1971: Ο Αμερικανός υπολοχαγός Ουίλιαμ Κάλεϊ καταδικάζεται σε ισόβια (αργότερα η ποινή μειώθηκε σε 20 χρόνια), για τους φόνους Βιετναμέζων πολιτών στο Μάι Λάι τον Μάρτιο του 1968.

1983: Η Κολομβιανή πόλη Ποπαγιάν καταστρέφεται από σεισμό που σκοτώνει τουλάχιστον 500 άτομα και αφήνει άστεγα πάνω από 3000.

1994: Το Ισραήλ και η PLO υπογράφουν συμφωνία για την τοποθέτηση διεθνών παρατηρητών στην πόλη Χεβρώνα της Δυτικής Όχθης. Ήταν η πρώτη φορά που το Ισραήλ συμφωνούσε σε μια διεθνή παρουσία στα κατεχόμενα εδάφη από τότε που τα κατέλαβε το 1967.

1999: Τρεις Αμερικανοί στρατιώτες αιχμαλωτίζονται από τις σερβικές δυνάμεις, ενώ συνεχίζονται οι βομβαρδισμοί του ΝΑΤΟ στη Σερβία.

2004: Στη Λουκέρνη της Ελβετίας, ο γ.γ. του ΟΗΕ Κόφι Ανάν παραδίδει το πέμπτο και τελευταίο σχέδιο για την λύση του Κυπριακού. Προεξοφλείται η καταψήφισή του από τους Ελληνοκυπρίους.

Η 31η Μαρτίου στον πολιτισμό

31 Μαρτίου 1980

Ο Τζέσι Όουενς

Ο 22χρονος μαύρος αθλητής Τζέσι Όουενς ήταν αυτός που έτριψε στα μούτρα του Χίτλερ όλη τη φιλοσοφία περί της ανωτερότητας της Αρίας φυλής και της κατωτερότητας των «νέγρων». Στην Ολυμπιάδα του βερολίνου, το 1936, είχε πεισμώσει, βλέποντας όχι μόνο τους Γερμανούς αλλά και τους Ούγγρους, Βούλγαρους και Γάλλους αθλητές να χαιρετούν τον Χίτλερ με τον ναζιστικό τρόπο στην τελετή της έναρξης. Ο αμερικανός πρωταθλητής πέτυχε ένα τρομακτικό άθλο, κατακτώντας τέσσερα χρυσά μετάλλια, στα 100 μ. με 10.2, στα 200 με 20.7, στο μήκος με 8,06 και στη σκυταλοδρομία 4 x 100 με 39,8, κάτι που μόνο ο επίσης μαύρος Κάρλ Λούις θα κατάφερνε 48 χρόνια αργότερα στο Λος Άντζελες.

Η επική μάχη δόθηκε στο άλμα εις μήκος, στο οποίο ο Χίτλερ είχε πολλά επενδύσει, καθώς σ' αυτό μετείχε ο Γερμανός πρωταθλητής Λουτζ Λογκ. Όταν μπήκε στο στάδιο, ο Όουενς είδε τον ψηλό, ξανθό και γαλανομάτη Γερμανό αντίπαλό του να κάνει δοκιμαστικά άλματα στα 8.00 μ. προκαλώντας θύελλα ενθουσιασμού στους φιλάθλους. Ο Λογκ ήταν πολύ δημοφιλής με αναπτυγμένο στο έπακρο το αθλητικό πνεύμα. Ενοχλήθηκε, όταν είδε ότι οι Γερμανοί κριτές χρέωσαν το τελευταίο δοκιμαστικό άλμα του Όουενς ως πρώτη προσπάθεια, τον εκνεύρισαν και του ακύρωσαν το δεύτερο. Απέμενε μόλις μια προσπάθεια για να τεθεί νοκ-άουτ ο Τζέσι κι ο κίνδυνος να αποκλειστεί από τα τελικά ήταν σοβαρός. Ο Λογκ ήθελε τη νίκη αλλά την ήθελε τίμια. Πλησίασε τον Όουενς και του είπε:

«Χαίρομαι που σε γνωρίζω. Κάτι σε τρώει, ενώ μπορείς εύκολα να προκριθείς στον τελικό».

Ο Αμερικανός πήρε φόρα, πάτησε πολύ πριν από την βαλβίδα και πέρασε με άνεση το όριο που ήταν 7.20 μέτρα. Τίποτα δεν τον σταματούσε πια. Με ένα φανταστικό για την εποχή άλμα στα 8.06 πήρε το χρυσό μετάλλιο από τον Λογκ που έμεινε δεύτερος με 7,78 μ.

Ο Χίτλερ κόντεψε να σκάσει από το κακό του. Σηκώθηκε κι έφυγε από το στάδιο για να αποφύγει την χειραψία με τον νικητή. Και τη φύλαξε στον δικό του: Στον πόλεμο που ξέσπασε τέσσερα χρόνια αργότερα, ο Λογκ ήταν ο μοναδικός πρωταθλητής που στελνόταν πάντα στην πρώτη γραμμή του μετώπου. Επιβίωσε ως τη μάχη του Σαν Πιέτρο, στην Ιταλία, όπου σκοτώθηκε στις 14 Ιουλίου1943.

Ο Όουενς κόντεψε να τρελαθεί, όταν πληροφορήθηκε τον θάνατο του φίλου του. Μετά τον πόλεμο, πήγαινε κάθε χρόνο στη Γερμανία, προσπαθώντας να ενισχύσει οικονομικά και ηθικά την οικογένειά του. Ανέλαβε κηδεμόνας του Καρλ Λογκ, γιου του φίλου του, κι έγινε κουμπάρος στο γάμο του. Ο Αμερικανός πρωταθλητής έτρεχε με στοιχήματα κόντρα σε άλογα, σκύλους και μοτοσικλέτες, για να εξασφαλίσει τα προς το ζην. Κι όταν τον ρωτούσαν για τον φίλο του τον Λογκ, απαντούσε: «Αν λιώσω όλα τα χρυσά κύπελλα και μετάλλιά μου, πάλι δε θα καταφέρω να φτιάξω μια φιλία τόσο χρυσή και ακριβή όσο αυτή». Πέθανε σε ηλικία 73 χρόνων, στις 31 Μαρτίου 1980.

1596: Γεννιέται ο πατέρας της ορθολογικής σκέψης, Γάλλος φιλόσοφος και μαθηματικός Ρενέ Ντεκάρτ (Καρτέσιος), που εισήγαγε τη μέθοδο και έδωσε τη χαριστική βολή στον σχολαστικισμό. Θεωρείται ιδρυτής της νέας ψυχολογίας. Πέθανε το 1650.

1732: Γεννιέται ο Αυστριακός συνθέτης, Φραντς Γιόζεφ Χάιντν. Συνέθεσε 104 συμφωνίες, κομμάτια για μουσική δωματίου και ορατόρια. Πέθανε στις 31 Μαΐου 1809.

1855: Πεθαίνει στη διάρκεια της εγκυμοσύνης της η Βρετανίδα συγγραφέας Σαρλότ Μπροντέ, η μεγαλύτερη από τις τρεις λογοτέχνισσες αδελφές. Σημαντικότερο έργο της το μυθιστόρημα «Τζέιν Ειρ». Είχε γεννηθεί το 1816.

1870: Στις ΗΠΑ, ο Τόμας Πέτερσον Μούντι γίνεται ο πρώτος μαύρος που ψηφίζει σύμφωνα με την 15η τροπολογία (που εγκρίθηκε από το Κογκρέσο τον Φεβρουάριο του 1870) και με την οποία όλες οι Νότιες Πολιτείες αναγκάζονταν να επιτρέπουν στους μαύρους να ψηφίζουν.

1889: Εγκαινιάζεται στο Παρίσι ο πύργος του Άιφελ.

2005: Η IAAF στέλνει την υπόθεση Κεντέρη Θάνου στο διεθνές αθλητικό δικαστήριο της Λοζάννης, ουσιαστικά ακυρώνοντας την αθώωσή τους από τον ΣΕΓΑΣ, στις 18 του μήνα.

2008: Σε ηλικία 97 χρόνων, πεθαίνει ο Έλληνας Ζιλ Ντασέν, παγκόσμιας φήμης σκηνοθέτης («Ποτέ την Κυριακή») και σύντροφος της Μελίνας Μερκούρη. Θάφτηκε στο Α' Νεκροταφείο της Αθήνας, πλάι στον τάφο της συντρόφου του.

2019: Σε ηλικάι 80 χρόνων, πεθαίνει ο δημοφιλής πρωταγωνιστής θεάτρου και κινηματογράφου, Φαίδων Γεωργίτσης.